

ประกาศคณะกรรมการสุขภาพศาสตร์

เรื่อง ระเบียบและข้อปฏิบัติของห้องปฏิบัติการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

พ.ศ. ๒๕๖๕

โดยที่เป็นการเห็นสมควรให้มีประกาศคณะกรรมการสุขภาพศาสตร์ เรื่อง ระเบียบและข้อปฏิบัติของห้องปฏิบัติการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติการใช้ห้องปฏิบัติการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ จึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงออกประกาศระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการสุขภาพศาสตร์ เรื่อง ระเบียบและข้อปฏิบัติของห้องปฏิบัติการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๖๕”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“ห้องปฏิบัติการ” หมายความว่า ห้องปฏิบัติการคณะกรรมการสุขภาพศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

“เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงาน ควบคุมดูแลและให้บริการในการใช้ห้องปฏิบัติการของคณะกรรมการสุขภาพศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า นิสิต อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักวิจัย บุคคลภายในของ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และบุคคลภายนอกคณะกรรมการสุขภาพศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

“ผู้เยี่ยมชม” หมายความว่า บุคคลภายนอกส่วนงานที่ได้รับอนุญาตจาก คณะบดีคณะกรรมการสุขภาพศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และหัวหน้างานห้องปฏิบัติการในการปฏิบัติงาน หรือให้บริการในห้องปฏิบัติการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ข้อ ๔ ข้อปฏิบัติในการขอใช้บริการห้องปฏิบัติการ มีดังนี้

(๑) ห้องปฏิบัติการเปิดให้บริการในเวลาทำการ คือ วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา ๐๘.๓๐ น. - ๑๖.๓๐ น.

(๒) ผู้ให้บริการต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการก่อนทุกครั้งที่จะใช้บริการ เพื่อเช็คตารางการใช้ห้องปฏิบัติการก่อนยื่นแบบฟอร์มการขอใช้ห้องปฏิบัติการ

(๓) ผู้ขอ...

(๓) ผู้ขอใช้บริการกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์มการขอใช้ห้องปฏิบัติการ ให้ครบถ้วนและชัดเจน โดยให้ยื่นล่วงหน้าอย่างน้อย ๓ วัน

(๔) ผู้ขอใช้บริการต้องลงบันทึกการเข้า-ออกห้องปฏิบัติการ ในสมุดบันทึกการใช้ห้องปฏิบัติการทุกครั้ง

(๕) ระหว่างการใช้บริการห้องปฏิบัติการ ต้องดูแลความเรียบร้อยของห้องปฏิบัติการ

(๖) หลังการใช้ห้องปฏิบัติการต้องปิดหน้าต่าง ระบบน้ำ ระบบไฟ ระบบโสตทัศนอุปกรณ์ ปิดห้องปฏิบัติการให้เรียบร้อย

(๗) ผู้ขอใช้บริการควรศึกษาประกาศคณะสาธารณสุขศาสตร์ เรื่อง ระเบียบและข้อปฏิบัติของห้องปฏิบัติการคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อทราบขั้นตอนแนวปฏิบัติ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ข้อ ๕ ข้อปฏิบัติในการขอใช้บริการเบิก ยืม-คืน ประเภทวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องแก้ว สารเคมี และวัสดุสิ้นเปลือง ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ใช้บริการต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และกรอกแบบฟอร์มใบเบิก ยืม-คืน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องแก้ว สารเคมี หรือวัสดุสิ้นเปลือง แล้วแต่ความประสงค์ให้ครบถ้วน

(๒) ส่งแบบฟอร์มตาม (๑) ต่อเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ โดยให้ยื่นล่วงหน้า อย่างน้อย ๓ วันทำการ และให้ผู้ให้บริการมารับในวันทำการถัดไป

(๓) ผู้ใช้บริการตรวจเช็ควัสดุ อุปกรณ์ เครื่องแก้ว สารเคมี และวัสดุสิ้นเปลือง ให้เรียบร้อยก่อนรับจากเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ

(๔) ผู้ใช้บริการสามารถการยืมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องแก้ว ได้รายการละไม่เกิน ๓/ วัน

(๕) วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องแก้ว ที่นำมาคืนต้องทำความสะอาดให้เรียบร้อย และอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ครบตามจำนวนที่ยืม กรณีเกิดการชำรุดหรือสูญหาย ผู้ยืมจะต้องรับผิดชอบค่าเสียหายตามประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง กำหนดอัตราค่าเสียหายของ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๖ ข้อปฏิบัติในการขอใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์หรือครุภัณฑ์การศึกษา ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ใช้บริการต้องติดต่อเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ เช็ครายการขอใช้เครื่องมือ แล้วกรอกแบบฟอร์ม ใบยืม - คืน ครุภัณฑ์และวัสดุคงทนถาวรให้ครบถ้วน

(๒) ส่งแบบฟอร์ม (๑) ต่อเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ ล่วงหน้าอย่างน้อย ๓ วันทำการ และให้ผู้ให้บริการมารับหรือใช้งานในวันทำการถัดไป

(๓) ผู้ใช้บริการ...

(๓) ผู้ใช้บริการต้องผ่านการทดสอบหรือการอบรมการใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์หรือครุภัณฑ์การศึกษาจากเจ้าหน้าที่ อาจารย์ หรือผู้ดูแลห้องปฏิบัติการก่อน จึงจะได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องมือได้

(๔) ต้องปฏิบัติตามคู่มือการใช้เครื่องมือเสมอและต้องปฏิบัติตามข้อควรระวังของเครื่องมืออย่างเคร่งครัด หากเกิดชำรุดหรือชำรุดเสียหายให้แจ้งเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทันที

(๕) ลงบันทึกการใช้งานในสมุดบันทึกการใช้เครื่องมือทุกครั้ง

(๖) เมื่อใช้เครื่องมือแล้วเสร็จ ต้องทำความสะอาด จัดเครื่องมือให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย พร้อมใช้งานได้ต่อไป

(๗) หากเครื่องมือวิทยาศาสตร์หรือครุภัณฑ์การศึกษาหรืออุปกรณ์ประกอบเกิดการชำรุด เสียหาย หรือชำรุด โดยพิจารณาแล้วว่าเป็นเหตุเนื่องมาจากการใช้งานอย่างไม่ระมัดระวังหรือจากความประมาทเล็กน้อย ผู้ใช้บริการจะต้องรับผิดชอบค่าเสียหายตามที่ระบุในประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง กำหนดอัตราค่าเสียหายของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. ๒๕๕๘

ข้อ ๗ ระเบียบและข้อปฏิบัติในการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) จัดวางเครื่องมือและอุปกรณ์บนโต๊ะปฏิบัติการให้เป็นระเบียบและสะอาด

(๒) สวมเสื้อคลุมปฏิบัติการให้เหมาะสม ไม่รัดรูปหรือหลวมเกินไป ผู้ใช้บริการควรสวมเสื้อคลุมปฏิบัติการ (Lab coat) ตลอดเวลาที่อยู่ในห้องปฏิบัติการ และควรติดกระดุมเสื้อคลุมปฏิบัติการตลอดเวลา ทั้งนี้ เสื้อคลุมปฏิบัติการควรมีความทนทานต่อสารเคมีและการซักล้างมากกว่าเสื้อผ้าโดยทั่วไป นอกจากนี้ ผ้ากันเปื้อนที่ทำด้วยพลาสติกหรือยางก็สามารถป้องกันของเหลวที่มีฤทธิ์กัดกร่อนหรือระคายเคืองได้

(๓) รวบเส้นผมให้เรียบร้อยขณะทำปฏิบัติการ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนสารเคมีขณะปฏิบัติงาน และเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการยึดติดของเส้นผมกับเครื่องมือและอุปกรณ์

(๔) สวมรองเท้าที่ ปิดหน้าเท้าและส้นเท้าตลอดเวลาในห้องปฏิบัติการ เพื่อป้องกันเท้าจากการหกของสารเคมี

(๕) มีป้ายแจ้งกิจกรรมขณะกำลังทำปฏิบัติการบริเวณเครื่องมือ พร้อมชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใช้บริการให้ชัดเจน

(๖) ล้างมือทุกครั้งก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ เพื่อป้องกันการได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกายและการปนเปื้อนของสารเคมีสู่บุคคลหรือสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องปฏิบัติการ

(๗) ไม่อนุญาตให้นำอาหารและเครื่องดื่มเข้าห้องปฏิบัติการ เพื่อลดความเสี่ยงในการได้รับสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย

(๘) ไม่อนุญาต...

(๘) ไม่อนุญาตให้สูบบุหรี่ในห้องปฏิบัติการ เนื่องจากบุหรี่เป็นแหล่งกำเนิดไฟที่เสี่ยงต่อ การลุกไหม้ของสารเคมีไวไฟในห้องปฏิบัติการ

(๙) ไม่สวมเสื้อคลุมปฏิบัติการและถุงมือไปยังบริเวณที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำปฏิบัติการ เพื่อลดการปนเปื้อนของสารเคมีที่จะออกไปนอกห้องปฏิบัติการ และลดการปนเปื้อนจากภายนอกเข้ามาในห้องปฏิบัติการ

(๑๐) ไม่ปฏิบัติงานตามลำพังในห้องปฏิบัติการ เพื่อป้องกันลดความเสี่ยงจากการเกิดภาวะฉุกเฉินภายในห้องปฏิบัติการ โดยผู้ทำปฏิบัติการร่วมภายในห้องปฏิบัติการด้วยนั้น จะสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้เมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน

(๑๑) ไม่อนุญาตให้พาเด็กและสัตว์เลี้ยงเข้ามาในห้องปฏิบัติการ เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุภายในห้องปฏิบัติการ และเพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงจากการปนเปื้อนสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการไปสู่เด็กและสัตว์เลี้ยง

(๑๒) ไม่ใช้เครื่องมือผิดประเภทหรือผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความเสียหายได้ เช่น การนำขวดพลาสติกน้ำดื่มมาใส่สารละลายกรดหรือเบส ซึ่งถูกกัดกร่อนและแตก รั่วไหลได้ ซึ่งกรณีดังกล่าวข้างต้นต้องใช้บีกเกอร์เป็นภาชนะเก็บสารละลายแทนการใช้ขวดเก็บใส่สารละลาย

(๑๓) ไม่ควรทำกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ห้องปฏิบัติการ เช่น วิ่งในห้องปฏิบัติการขณะทำปฏิบัติการ หรือการแต่งใบหน้าในห้องปฏิบัติการ เนื่องจากไอระเหยจากสารเคมีอาจทำปฏิกิริยากับเครื่องสำอาง และอาจปนเปื้อนจากผู้ใช้ปฏิบัติการไปสู่ภายนอกได้

(๑๔) ไม่วางของรกรุงรังและสิ่งของที่ไม่ว่าจำเป็นบริเวณภายในห้องปฏิบัติการ และอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่ไม่ได้ใช้งาน ควรจัดเก็บในพื้นที่จัดเตรียมไว้โดยเฉพาะ และให้เคลื่อนย้ายของที่ไม่จำเป็น เช่น กล่อง ภาชนะบรรจุสารเคมีที่ไม่ได้ใช้งาน หรือขยะต่าง ๆ ออกจากห้องปฏิบัติการ

(๑๕) ขณะปฏิบัติงานต้องดูแลบริเวณที่ใช้ปฏิบัติงานให้มีความสะอาดเรียบร้อย ทั้งขณะปฏิบัติงานและหลังจากการใช้ห้องปฏิบัติการเสร็จสิ้นแล้ว

(๑๖) ให้แยกของเสียอันตรายออกจากขยะทั่วไป ของเสียอันตรายต้องทิ้งลงภาชนะรองรับของเสียอันตรายที่มีฉลากบอกประเภทของสารเคมีหรือของเสียอันตรายที่เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการจัดเตรียมไว้ให้เท่านั้น ห้ามทิ้งลงอ่างล้าง ภาชนะ หรือถังขยะทั่วไปโดยเด็ดขาดและให้บันทึกจำนวนหรือปริมาณของเสียอันตรายที่ทิ้งลงในสมุดบันทึกที่เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการเตรียมไว้

(๑๗) เมื่อปฏิบัติงานเรียบร้อย ให้ตรวจสอบความเรียบร้อยของบริเวณที่ปฏิบัติงาน ปิดเครื่องมือ ถอดปลั๊ก ปิดไฟ ปิดพัดลม ปิดวาล์วแก๊ส และวาล์วน้ำ ก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ

ข้อ ๔ ข้อปฏิบัติในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในห้องปฏิบัติการ ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑) เมื่อสารเคมีเข้าสู่ร่างกายหรือสารเคมีหก

(๑.๑) กรณีสารเคมีหกตรงร่างกาย ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑.๑.๑) ให้แจ้งอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการทันที

(๑.๑.๒) ถอดเสื้อผ้าที่มีการหกของสารเคมีออกทันที และให้เช็ดหรือซับสารเคมีออกจากตัวให้มากที่สุด

(๑.๑.๓) ให้ล้างบริเวณที่มีสารเคมีหกด้วยน้ำที่ไหลผ่านในปริมาณมาก ๆ เป็นเวลาอย่างน้อย ๑๕ นาที

(๑.๒) กรณีสารเคมีกระเด็นเข้าตาต้องรีบล้างตาทันที โดยเปิดเปลือกตาและกลอกตาไปมา โดยให้น้ำไหลผ่านตาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย ๑๕ นาที ผู้อยู่ในเหตุการณ์ให้รีบแจ้งอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ และให้รีบพาไปพบแพทย์

(๑.๓) กรณีสารเคมีเข้าปาก ให้นำส่งโรงพยาบาลทันที โดยนำภาชนะบรรจุและจดชื่อสารเคมี เพื่อแจ้งต่อแพทย์ผู้ทำการรักษา ไม่ควรทำให้อาเจียนด้วยตัวเอง

(๑.๔) กรณีสูดดมสารเคมี ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑.๔.๑) กรณีช่วยเหลือตัวเองได้ ให้ออกจากบริเวณที่มีไอสารเคมีทันที

(๑.๔.๒) กรณีช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ให้เคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกไปในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ทันที และจัดร่างกายให้อยู่ในท่าที่สบายเพื่อให้หายใจได้สะดวก

(๑.๔.๓) กรณีก๊าซมีกลิ่น หากได้กลิ่น ให้แจ้งผู้ปฏิบัติงานในห้อง โดยให้ออกจากบริเวณดังกล่าวทันที และแจ้งเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ ห้ามปฏิบัติงานต่อ เนื่องจากจะทำให้จมูกเสียสัมผัสการรับกลิ่นเมื่อสูดแก๊สเข้าไปถึงระดับหนึ่ง

(๑.๔.๔) กรณีก๊าซไม่มีกลิ่น ถ้ารู้สึกตัวว่ามีอาการผิดปกติ เช่น มีนงง เวียนศีรษะ ให้รีบแจ้งผู้ร่วมงานทราบและออกจากบริเวณดังกล่าวทันที แจ้งเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ ส่วนกรณีที่ใช้บริการช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ให้เคลื่อนย้ายผู้ป่วยออกไปในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ทันที และจัดร่างกายให้อยู่ในท่าที่สบายเพื่อให้หายใจได้สะดวก

(๑.๕) กรณีสารเคมีหก หรือรั่วไหล ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑.๕.๑) แจ้งอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลห้องปฏิบัติการทันที

(๑.๕.๒) หากเป็นของแข็งให้กวาดไปรวมไว้แล้วทิ้งลงในภาชนะเก็บรวบรวมของเสียที่เหมาะสม

(๑.๕.๓) ของเหลวใช้ตัวดูดซับที่เหมาะสม

(๑.๕.๔) กรณีที่ปรอทหกปนเปื้อน เช่น เทอร์โมมิเตอร์แตกหรือรั่ว

ต้องปฏิบัติดังนี้

(๑.๕.๔.๑) ให้โรย...

(๑.๕.๔.๑) ให้โรยผงกำมะถัน สารประกอบเงิน หรือน้ำแข็งแห้ง ลงบนบริเวณที่ปนเปื้อนปรอท (เพื่อทำให้ปรอทแข็งตัว)

(๑.๕.๔.๒) เก็บปรอทที่ผสมกับผงสารเคมีข้างต้นใส่ที่ดักผง แล้วทิ้งลงในภาชนะสำหรับขยะอันตราย

(๒) กรณีเครื่องแก้วแตกหักบาดมือ ของมีคมบาดมือหรือถูกเข็มแทง ให้ล้างด้วย น้ำสะอาดที่ไหลผ่านปริมาณมากเป็นเวลาอย่างน้อย ๑๐-๑๕ นาที หรือจนแน่ใจว่าได้ล้างสารเคมีหรือเศษ แก้วขนาดเล็กออกแล้ว จากนั้นจึงใช้ผ้าสะอาดกดเพื่อห้ามเลือดจนหยุดไหล เช็ดด้วยแอลกอฮอล์ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ ใส่ยาบริเวณที่เป็นแผล ปิดด้วยพลาสติกหรือผ้าปิดแผล หากแผลขนาดใหญ่ ควรทำความสะอาดแผล และทำการห้ามเลือดโดยขมู่มผ้าสะอาดกดปากแผล พันด้วยผ้าสะอาด และนำส่ง แพทย์ทันที

(๓) กรณีเกิดอัคคีภัยในห้องปฏิบัติการ ต้องปฏิบัติดังนี้

(๓.๑) ให้หยุดกิจกรรมในห้องปฏิบัติการทันที ประเมินสถานการณ์ หากสามารถระงับเหตุได้ด้วยตัวเองและมีสถานการณ์ปลอดภัยให้ดำเนินการทันที โดยใช้เครื่องดับเพลิง แบบมือถือประจำห้องปฏิบัติการ

(๓.๒) ปิดสวิทช์ไฟฟ้าหลักหรือคัตเอาต์ ปิดวาล์วถังแก๊สหรือท่อแก๊ส และเคลื่อนย้ายสิ่งของที่อาจเป็นเชื้อเพลิงออกห่างจากบริเวณไฟไหม้

(๓.๓) หากไม่สามารถดับไฟได้ด้วยตนเอง ให้แจ้งอาจารย์หรือเจ้าหน้าที่ ห้องปฏิบัติการ และรีบส่งสัญญาณเตือนไฟไหม้จากจุดที่อยู่ใกล้มือที่สุด โดยการดึงคันบังคับปลง โดยตำแหน่งของสัญญาณเตือนไฟไหม้สามารถดูได้ในแผนผังประจำแต่ละชั้น แล้วปฏิบัติตามวิธีการหนีไฟ

ข้อ ๙ ระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับผู้เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ มีดังนี้

- (๑) มีผู้รับผิดชอบพาผู้เยี่ยมชมเข้าไปในห้องปฏิบัติการ
- (๒) มีการอธิบาย แจ้งเตือน แนะนำ หรืออบรมเบื้องต้นให้แก่ผู้เยี่ยมชมก่อน เข้ามาในห้องปฏิบัติการ
- (๓) ผู้เยี่ยมชมต้องสวมใส่ชุดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลที่เหมาะสมก่อนเข้า ห้องปฏิบัติการ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมคิด จุหว้า)
คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์